

D'aquest mateix temps hi ha la cova fonda de Salamó, la cova de Sant Llorenç a Sitges i la del pantà de Foix a Castellet, que, junt amb l'esmentada esquerra del Pany, presenten una cultura mixta, barreja de la cultura de les coves pirenenques i de l'almeriana. Salamó i Torrelles han lliurat metall: entre ambdues, 18 peces.

La cultura del vas Campaniforme presenta aquí una modalitat individualitzada que ha donat lloc a la formació d'un grup, Catalunya Nova, el focus del qual, espècie de capitalitat, es Salamó.

Les restes antropològiques són abundants, però dissortadament exceptuant les de Salamó, no són, per ara, molt importants per a l'estudi. Hi ha tres cranis, que podríem dir complets, que tenen els índex encefàlics 71,83 — 73,91 — 75,54, on veiem una dolicocefàlia neta barrejada amb elements de trànsit a la braquicefàlia.

Les coves de Plana Rodona (Olèrdola) i d'en Merla (Barà) han lliurat tan sols terrissa atípica, i són, per tant, de difícil classificació. La cova de Mas Romeu (Calafell) ha lliurat tan sols petits sílex retocats i escassos fragments de terrissa llisa.

No comptem, fins a la data, amb cap troballa que indiqui els temps més avançats del bronze.

L'estació de Bellvei suposa dues èpoques ben distanciades —eneolític i halltàtic — ben caracteritzades, però no és abundant llur material. En canvi, la cova de Mas Vilà, a Miralles, amb material eneolític ben preciós, fins té un punyal triangular de bronze i altres dues peces petites del mateix metall, lliurà una quantitat relativament abundosa de terrissa halltàtica, amb fragments d'un plat d'urna cinerària, fragments de diversos vasos amb solcs acanalats i terrissa llisa amb voreres tallades a bisell.

Referent al què abans he dit de la relació comercial, la podria advenir amb les varietats de sílex trobades a Bellvei, taller de confecció, i al Pany, estació de consum, que semblen arrencades de la mateixa roca.

Així, doncs, el Penedès compta dinou estacions més o menys datades de les diverses èpoques prehistòriques, de les quals l'autor n'ha explorades nou i publicades cinc: «El Pany», a l'Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans, Vol. VIII; «La Cova de Mas Vilà», al «Butlletí del Club Excursionista de Gràcia», núm. 97; «La Balma de Bellvei», a id., núm. 109; «El taller de sílex de Vilafranca», a Quaderns mensuals d'«Acció», Setembre-October de 1930, i «La Cova de Plana Rodona», al «Butlletí del Centre Excursionista Vilafranquí», núm. 37.

No per això direm que estigui esgotat el treball de recerca, ja que hi ha grans llenques de la contrada que són verges d'estudi i, per tant, encara esperançadores.